
PSZICHOLOGIA A JOGBAN - KVERULÁTOROS TÉBOLYBAN SZENVEDŐK A JEGYZŐI BIRTOKVÉDELMI ÉS AZ ADATVÉDELMI HATÓSÁGI ELJÁRÁSOKBAN

SZERZŐ: DR. KAJÓ CECÍLIA, A BOJTÁR TELEFONOS ÁLLATVÉDELMI
JOGSEGÉLY-SZOLGÁLAT EGYESÜLET TITKÁRA, A MAGYAR
BIRTOKVÉDELMI SZÖVETSÉG TANÁCSADÓJA, HATÓSÁGI
JOGALKALMAZÓKÉNT DOLGOZIK AZ ÜLLŐI POLGÁRMESTERI
HIVATALBAN

Aki valaha foglalkozott birtokvédelmi ügyekkel, bizonyosan ismer kverulátoros avagy perlekedési tébolyban szenvedő embereket.

Ez a személyiségzavar a paranoiának az egyik fajtája, és leegyszerűsítve azt jelenti, hogy a benne szenvedő akár egész élete során harcban áll a világgal - a fülemüle-perek, a szomszédháborúk pedig kiváló táptalajt képeznek az ilyen harcokhoz. A harcokhoz a fő motívum nyilvánvalóan a bosszúállás hajtóereje.

A személyiségzavaros fél vélt vagy valós sérelmei orvoslása érdekében (a sérelem nagyságától függetlenül) azonnal hivatalos utat keres, eljárásokat, pereket indít, és amennyiben elégedetlen a meghozott döntéssel - így rögtön kódoltan a döntéshozó munkájával is - nemcsak a döntés ellen megy tovább jogorvoslatért hanem egészen bizonyosan magát a döntéshozót is bepanaszolja

felettesénél, felügyeleti szervénél vagy más teljesen random, a döntéshozóval egyébként szervezési-irányítási-felügyeleti viszonyban egyáltalán nem lévő intézménynél is.

Egy-egy ilyen személy élete során több száz vagy akár ezer megindított eljárással, perrel „dicsekedhet” vegyesen a polgári jogi, a büntetőjogi és a közigazgatási jogterületekből is. Saját birtokvédelmi jogalkalmazói gyakorlatomból emlékszem olyan félre, aki havonta 4-5 birtokvédelmi kérelmet nyújtott be osztatlan közös tulajdonon élő családtagjai ellen és büszkén mutatta mindig a nála lévő fekete mappát, melyben a kérelmeket tartotta és amelyben a kérelmek alatt sok-sok ívnyi illetékbélyeg is lapult (akkor még illetékköteles volt a jegyzői birtokvédelmi eljárás - ma már ez a „visszatartó erő” sincs meg az eljárásban).

Az ikonikus fekete mappából olyan kérelmek kerültek elő többek között, melyek sok-sok évnyi munkát jelentettek a hivatalban: birtoklást sértő kezdő tényezőként jelezte például a kérelmező fél, hogy családtagjai kutyájukat az ingatlanon szabadon tartják, és ebből nőtt ki aztán a hosszú éveken át elhúzódó folyamat. Amikor a családtagok az ebnek kennelt építettek, állította, hogy (emlékszünk: osztatlan közös tulajdon - és itt fontos részletkérdés, hogy használati megállapodás nem létezett) a „saját” területére épült a kennel amire ő engedélyt nem adott, majd (egy másik eljárási szál részeként) állatkínzás gondolata is felmerült részéről, hiszen ki zárna kennelbe egész napra egy kutyát (paranoiája mellett nyilván részleges amnéziában is szenvedve, hogy miatta történt az egész), végül az eb pusztulása után az elbontott kennel „visszafordíthatatlan” károkat okozott az ő „saját” területén. Mindezekről természetesen több száz órányi kamerafelvételt is becsatolt minden esetben.

Amikor a visszafordíthatatlan kárral kapcsolatban a hivatalnál nem jutott előbbre, és bemondásra nem részesült több millió forintos kártérítésben, természetesen következett a közigazgatási jogkörben okozott kár miatt benyújtott keresetlevél (az ezt elutasító ítéletet hozó bíróság ellen „természetesen” több panasz érkezett a

bírósági szervezetrendszerben magasabb fórumokhoz illetve más, bírósági szervezetrendszertől teljesen független közigazgatási szervekhez is). Amikor mindkét oldal számára bizonyossá vált, hogy hosszú idő óta megfigyelik egymást a kölcsönösen egymásra irányított, ingatlanon belül felszerelt kamerarendszereik segítségével, természetesen eljött az ideje a NAIH-hoz fordulásnak is. Egyszerre szomorú és vidám idők voltak ezek az akkori hatósági munkacsoportomban.

Ahogy egy konfliktus létrejöttéig sokakat nem érdekel személyes adataik jogszerű kezelése, és csak a konfliktus kapcsán keresik meg a NAIH-ot (jellemzően például: volt munkavállalók indítanak eljárást munkáltatójuk ellen illetve más hasonló viszonyrendszerben létező felek), ugyanez nagyon jellemző a már említett jegyzői birtokvédelmi vagy például a jegyzői társasházi törvényességi felügyeleti hatáskör gyakorlásával kapcsolatban is. Az ilyen ügyek mögött meglapuló mögöttes szál is sokszor tartalmaz bosszúfaktort vagy egyszerűen olyan nemlétező sérelmekről van szó, melyekkel kapcsolatban a kérelmezőn kívül mindenki felismeri a nemlétező probléma természetét.

Birtokvédelmi jogalkalmazói tapasztalataim mellett immáron frissen végzett adatbiztonsági és adatvédelmi szakjogászként lenyűgözött, ahogyan a „kamerás szomszédkonfliktusok” kapcsán

végzett kutatómunkám során nagyon hasonló eseteket találtam a NAIH gazdag jogesettárában is. Nézzünk ilyen bosszúfaktort vagy mögöttes, meglapuló szílat néhány adatvédelmi jogesettel kapcsolatban!

Az első kiválasztott ügyben a beadványozó azzal fordult a hatósághoz, hogy egészségügyi szolgáltató munkáltatója telephelyein jogosulatlanul figyelni meg munkavállalóit, továbbá az ellátásra érkező betegeket.

Az eljárás lefolytatása során a területileg illetékes kormányhivatal arról értesítette a NAIH-ot, hogy a beadványozó a munkáltatója jogsértő tevékenységével kapcsolatban bejelentést tett, így világossá vált, hogy a beadványozónak elsődlegesen a munkaviszony nem megfelelő teljesítésével összefüggésben áll fenn jogsérelme.[1]

A második ügyben panaszos a szomszédja által a saját tulajdonára felszerelt kamerákat panaszolta, azonban az eljárás során a NAIH tudomást szerzett arról, hogy a panaszos folyamatosan zaklatja különböző magatartásokkal (szemét valamint galambtetemek átdobálása más tulajdonára, kerítés megrongálása) szomszédjait, köztük azt is, aki a kamerákat ingatlanjára felszerelte.[2]

A harmadik ügyben osztatlan közös tulajdonú területre került

felszerelésre kamera, amely üzemeltetésének célja a panaszos szerint az ő személyének valamint családjának megfigyelése volt. A NAIH az eljárás során tudomást szerzett arról, hogy a panaszos és a panaszolt között közel 20 éve folyamatos családi viták állnak fenn.[3] (Az anonim jogesetet olvasva teljesen meggyőződésemmé vált, hogy korábbi ügyfeleim érintettek az ügyben.)A negyedik ügyben a panaszos azért kérte a NAIH eljárását, mert a telke határán lévő kutat szomszédja álláspontja szerint jogosulatlanul figyelni meg. Az eljárás során a NAIH feltárta, hogy a kutat mind a panaszos, mind a panaszolt megfigyeli kamerával, a háttérben egy régóta elhúzódó szomszédjogi vita áll. [4]

Az ötödik ügyben a panaszos azért tett bejelentést a rendőrséghez, mert állítása szerint szomszédja az osztatlan közös tulajdont képező kertrészt jogosulatlanul kamerával megfigyeli. Az eljárás során fény derült arra, hogy a kamera felszerelésére azért volt szükség, mert a panaszos szomszéd több módon is rongálta panaszolt tulajdonát, értéktárgyait, valamint több ízben veszélyeztette testi épségét.[5]

A hatodik ügyben panaszos állítása szerint több, a szomszédai házán elhelyezett kamerákkal készült videófelvételt (amelyen hang is

[1] NAIH-903/2022.

[2] NAIH-2660/2022.

[3] NAIH-3722/2022.

[4] NAIH-4831/2022.

[5] NAIH-5480/2022.

hallgató) továbbítottak panaszos munkáltatójának, továbbá a rendőrség részére. Maga a panaszos is elismerte ügyindító beadványában, hogy a felvételeket készítő szomszédaival több bírósági és rendőrségi eljárás is folyamatban van konfliktusaik miatt. [6]A szakdolgozatomhoz nyújtott segítség kapcsán a NAIH levelében megjegyezte, hogy „Az esetek jelentős többségében már magából az ügyindító iratból is világos a NAIH számára, hogy egy rossz szomszédi viszony vagy megromlott munkaviszony szolgál a panaszos bejelentése alapjául. Számos esetben előfordul, hogy az ügy során derül ki, hogy mind a panaszos mind a panaszolt „egymást kamerázza” a köztük fennálló konfliktusok miatt, így a jogsérelem alapja nem adatvédelmi hanem inkább polgári jogi vonatkozású.”

Aki részt vett már bírósági panasznapon vagy például polgármesteri hivatal ügyfélszolgálatán pro bono jogsegélyszolgálaton, az tudja, hogy az emberek problémáinak nagy része nem éri el a jog ingerküszöbét, amelyik pedig elérni, azok közül sokban legalább annyi pszichológiai mint jogi ismeretre van szükségünk.

Adatvédelmi joggal foglalkozó szakemberként se felejtjük el soha a pszichológiai faktort: ami elsőre adatvédelmi problémának látszik, az az esetek nagy százalékában rejt egy másik konfliktust és nagyon valószínű, hogy az alapkonfliktus kapcsán meg fog jelenni a bosszúállás motívuma az ismertetett jogesetek kapcsán főként például szomszédkonfliktusok vagy munkavállaló-munkáltató konfliktusában is.

[6] NAIH-7173/2022.

